

Vadászat

Kiterjedt rétségeinkben, valamint szigeteinken nem csupán a madarak tömegei ütöttek tanyát, hanem az állatvilág emlős osztálya is szép számmal képviselve volt. Az apróbb *féreg*ek számtalan fajtától és a kevésbé fontos nagyobbaktól most eltekintve, csak a vidrát, hódot, menyétet, görényt, gözüt, borzot, nyulat, rókát, nyércet, vaddisznót és farkast sorolom itt fel, mint amelyekről ma legtöbbször beszélnek a régi pákászok ivadékai. Féregnek a kártékony állatokat hívják a Sárrétiék.

Egyik állatra húsáért, másokra szőrmejéért vadásztak, vagy másként vették hasznát és azért törődtek vele.

Györffy István írja a nagykunsági pákászokról: „Ősszel még a gözü fészket is megásták és a szegény féreg egész nyári gözülmenyét elszedték. Némelyik több zsáknyi gyülevész szemet harácsoló össze a gözütől.” Szakasztott így jártak el a többi sárréti pákászok is. Beszedték a dézsmát a szántott-vetett szigetek eme lakójától. Beszéltem egy volt öreg pákással, aki annak idején a szükséges évi kenyérnek való búzájához mindig előre számításba vette a gözütől gyűjthető körülbelüli mennyiséget. Még lábon állt a gabona, de ő már figyelte van-e sok gözü, szorgalmasok-e eléggé. A gözühordást rostával *felvágta* és vitték a szárazmalomba. A menyétet, görényt, borzot, nyulat, rókát általában hurokkal, csapdával fogták, vagy pedig elverték. A rókát gyakran kifüstölték a lyukából, vagy rókafúróval vették ki. A hurokhoz, kivetett csapdához úgy csalták oda, hogy libát, tyúkot kötöttek ki. De az effajta vadászatoknál is fontos szerep jutott a hangutánzásnak. A vaddisznót leginkább veremmel fogták.

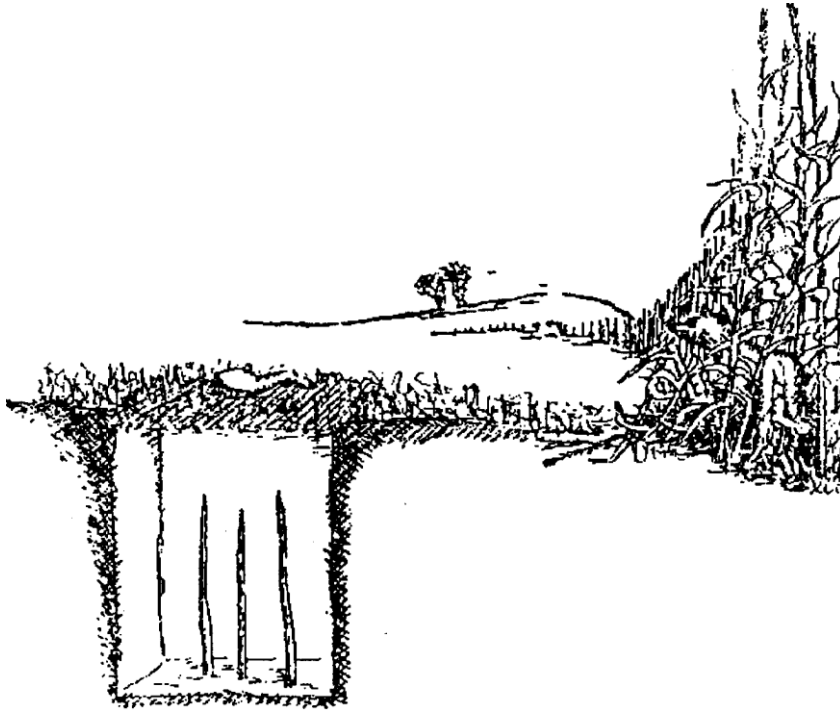
Legtöbb hagyomány azonban mégsem ezekről, hanem a farkasokról szól.

Nagyapáink elbeszéléséből tudjuk, hogy ezelőtt az Alföldön nagyon sok farkas csatangolt.

Nádifarkas, meg rétifarkas néven voltak ismeretesek ezek a ragadozók. A sárréti öregek féregnek, ordasnak, veres vadnak is emlegetik a szóbeszéd közben. Nagyságra nézve valami nagyobbfajta kutyához hasonlított. Girhes, csikas teste, hosszú, bozontos farka volt és erős lába, éles karma. Különösen találékonyágát, ügyességét hangoztatják. Vizes helyeken zsombékról-zsombékra ugrálva is át tudott kelni még üldöztetés közben is. Az ellopott juhot pedig nem cipelte, hanem vezette maga mellett, oly módon, hogy fogaival megragadta nyakán a gyapjút, farkával meg hátulról csapkodta, így nógatva futásra. A jámbor birkával magas gerággyán is átugratott így. Színe a nádasban való rejtőzködésben volt segítségére, olyan lévén az, mint a környezet uralkodó színei. Veresbarnás bundája volt. Leginkább vereslett a füle, hátán néhány feketés csík húzódott végig, álla alatt pedig kb. tenyérnyi folt fehérlett. Szőrözete idővel világosabbá vált - megőszlődött.

A pákászok közül kerültek ki az öregek által máig is emlegetett *farkasvadászok*. Foglalkoztak ezek egyéb pákázmesterséggel is, de ezt a vadászatot különösképpen kedvelték. Úgy ismerték a farkas természetét, mint a tenyerük közepét. Közeledését már messziről elárulta nekik a nádas zörgése.

Puskájok a farkasvadászoknak sem volt, miként madarász társaiknak. Elsősorban veremmel fogták a farkast. Ez mintegy ölnyi széles és jó másfél öl mélységű gödör volt, mely a feneké felé fokozatosan kiszélesedett. A farkasok szakértelemmel kikeresett útjába ásták, meg a gulyaállások, juhkarámok, hodályok környékére. Fenekére fából hasított nyársat vertek le, többnyire hármat, négyet. Ezután pedig a száját náddal, gizgazzal oly módon fedték be, hogy a környezetbe veszve, minél kevésbé legyen feltűnő. Tetejére csalétekül döghúst tettek vagy leölt állat hasznavehetetlen részeit. Ennek szagára oda ment a farkas és hogy megkaparintsa, rálépett a verem tetejére, amely beszakadt alatta és a karók felnyársalták, de ha melléjük esett is fogva maradt, mert a mély gödörből nem szabadulhatott ki.

Farkasverem

(Tetején csalétekül szolgáló húsdarab, fenekén kihegyezett karók)

Elterjedt farkasfogó készség volt még a *tőr*. Ugyanolyan csapda volt ez, amelyet kártékony kutyák és más állatok elfogására ma is szoktak kivetni. Földbe vert cövekhez láncolták, kovácsolt kétélű, köpüs kés volt ez, amit hosszú rúdra erősítettek. Lóhátas legények evvel üldözték a farkast. Derecske, Konyár, Szovát vidékén pedig ostorral is fogták. Az ólomsúlyal ellátott végű karikás a lóháton üldözött vad nyakára csavarodott és megfojtotta.